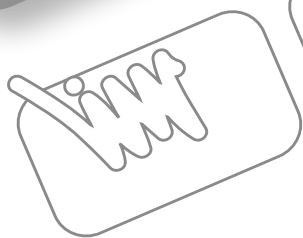


تاس (تست آموز سنا) سلامت در بلایا و فوریت‌ها



گردآوری و تألیف:

مصطفی معظم فرد

عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی بهبهان

دکتر میلاد احمدی مرزale

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دکتر محمود رضا پیروی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

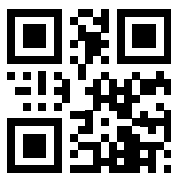
سرشناسه	معظم‌فرد، مصطفی، ۱۳۶۶ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	سلامت در بلایا و فوریت‌ها/ گردآوری و تألیف مصطفی معظم‌فرد، میلاد احمدی‌مرزآله، محمودرضا پیروی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات علمی سنا، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری	۱۰۱ ص.
فروست	تاس (تست‌آموز سنا).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۸-۵۳۷-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	فیپا
موضوع	پرستاری سوانح -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
یادداشت	Disaster nursing -- Examinations, questions, etc. (Higher)
	پرستاری اورژانس -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
	Emergency nursing -- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	احمدی مرزآله، میلاد، ۱۳۷۰ -، گردآورنده
شناسه افزوده	پیروی، محمودرضا، ۱۳۴۶ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	RT۱۰۸
رده بندی دیویی	۶۱۰/۷۳۴۹
شماره کتابشناسی ملی	۱۰۰۴۹۳۰۰



انتشارات علمی سنا

(مرجع تخصصی علوم پزشکی)

نام کتاب	تاس (تست‌آموز سنا) سلامت در بلایا و فوریت‌ها
تألیف و گردآوری	مصطفی معظم‌فرد - دکتر میلاد احمدی مرزآله - دکتر محمودرضا پیروی
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۸-۵۳۷-۹
نوبت چاپ	اول - ۱۴۰۴
مدیر اجرایی	افتخار معصومی
صفحه آرایی	سمیرا عاشورلو
طراح جلد	منم آفریگان
پست الکترونیک	sanabook.comment@gmail.com
فروش اینترنتی	www.sanabook.com
تیراژ	۱۰۰ نسخه
قیمت	برای مشاهده قیمت اسکن کنید.



شما می‌توانید کتاب‌های نشر علمی سنا را علاوه بر کتابفروشی‌های سراسر کشور از نمایندگی‌های اختصاصی مؤسسه واقع در کلیه استان‌ها تهیه نمایید.

آدرس نمایندگی‌ها در سایت sanapezeshki.com و یا انتهای کتاب درج شده است.

تلفن دفتر پخش: ۰۲۱-۶۶۵۷۴۳۴۵

دفتر مرکزی: تهران میدان انقلاب، جمالزاده شمالی. فرصت شیرازی، پلاک ۷۲، طبقه همکف

تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۷۴۳۴۶

مقدمه مؤلفین

حوادث و بلايا همواره بخشی جدایی ناپذیر از زندگی انسان ها به شمار می روند. رخداد حوادث و بلايا قدمتی به درازای تاریخ بشریت دارد و با بیشتر تجربیات بشری متفاوت است. این وقایع ذاتاً پیچیده هستند و منابع گسترده و متنوعی برای کمک به بازماندگان بلايا و همچنین پرسنل واکنش در بلايا و کادر پزشکی بیمارستان مورد نیاز است. به جز جنگ، معدود مخمصه های انسانی دیگری وجود دارند که به چنین واکنش های گسترده و بسیار هماهنگ نیاز دارند. چنین رویدادهای خسارات سنگینی به دارایی ها و خانواده ها وارد می کنند و به طور قابل توجهی تمام جنبه های عملیات دولت را مختل می کنند. رشته سلامت در بلايا و فوریت ها یک رشته بین رشته ای است که در خصوص نحوه ارائه خدمات سلامتی در زمان بروز حوادث و بلايا آموزش می دهد. این رشته با شناسایی، ارزیابی و تحلیل خطر بلايا، شناسایی عوامل مؤثر بر وقوع و تشدید مخاطرات، آسیب پذیری های جوامع و عوامل خطر سعی می کند با استفاده از روش های علمی و فناوری های نوین وقوع انواع مخاطرات، اثرات سلامتی، آلام انسان ها و خسارات ناشی از بلايا را در جوامع کاهش دهد. با توجه به بالاخیز بودن ایران، آموزش بلايا در ایران سابقه طولانی دارد. با فعالیت های هلال احمر و سایر سازمان های امدادی این امر همواره مورد توجه بوده است. در حال حاضر رشته های دانشگاهی زیادی در سطوح مختلف تدریس می شوند. آموزش سلامت در حوادث و بلايا با عناوین مختلفی، همواره به عنوان واحدهای درسی در برنامه درسی رشته های مختلف علوم بهداشتی، پرستاری و پزشکی مورد توجه بوده است. دوره های مختلف کوتاه مدت همواره توسط دانشگاه های مختلف طراحی و اجرا شده اند. برگزاری آزمون کنکور در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا و رقابت فشرده در بین دانشجویان برای ورود به مقاطع تحصیلات تکمیلی خصوصاً در رشته سلامت در بلايا و فوریت ها داوطلبان را به مطالعه منابع گوناگون و دانش اندوزی بیشتر ترغیب و تشویق می کند. مجموعه ای که پیش رو دارید شامل سؤالات تألیفی در زمینه اصول مبانی بلايا و فوریت ها، مدیریت بحران، پرستاری در سوانح و بلايا، پزشکی بلايا، بهداشت و درمان در بلايا و فوریت ها، بهداشت عمومی و نظام سلامت ایران و جهان برای آمادگی در آزمون های کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی سلامت در بلايا فوریت ها است.

به منظور راهنمایی بیشتر به خوانندگان در بخش پاسخ های تشریحی، میزان سختی و آسانی سؤالات از نظر نویسنده مطرح شده است که با علایم زیر مشخص گردیده است.

دشوار

متوسط

آسان

در پایان لازم به ذکر است راهنمایی ها، انتقادات و پیشنهادات کلیه خوانندگان و دوستان ارجمند را در پر بار کردن این کتاب مفید می دانم و لذا خواهشمندم خوانندگان گرامی پیشنهادات و نظرات خود را برای ارتقای کیفیت کتاب به پست الکترونیکی

mostafamoazamfard@gmail.com ۶۶۹۵ ارسال نمایید.

فصل ۱: پرستاری در سوانح و حوادث غیرمترقبه	۵
فصل ۲: آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا	۲۱
فصل ۳: استانداردهای اعتباربخشی بیمارستان در ایران	۲۸
فصل ۴: مدیریت بحران	۵۹
رفرنس ها:	۱۰۰

پرستاری در سوانح و حوادث غیر مترقبه

سؤالات تألیفی

۵. کدام یک از گزینه‌های زیر تعریف بلایا از دیدگاه

انجمن روان‌پزشکان آمریکا نیست؟

الف) یک رویداد آسیب‌زا و تنش آور از لحاظ روانی که خارج از حیطه تجارب انسانی است.

ب) مرگ واقعی یا تهدید به مرگ آسیب‌های جدی فیزیکی برای دیگران به همراه می‌آورد.

ج) بر تمام جامعه و بخش اعظم منابع اجتماعی اثر می‌گذارد

د) در آن یک مجموعه یا جامعه مستقل با خطرات شدید مواجه می‌شود و ساختار اجتماعی در آن گسیخته می‌شود.

۶. کدام یک از گزینه‌های زیر برنامه پاسخ فدرال

در مقابله با بحران است؟

الف) فاجعه سبب مرگ و میر و خسارت اموال شده

ب) تعداد زیاد مجروحان خسارت زیاد ساختمانی نتیجتاً وزارت بهداشت بحران می‌کند

ج) وسعت مجروحان و خسارات نشانگر عواملی مثل زمان رخداد شدت اثر و تراکم جمعیت می‌باشد

د) الف و ج

۷. کدام یک از گزینه‌های زیر از انواع بحران نیست؟

الف) بحران طبیعی ب) بحران تکنولوژی

ج) بحران مصنوعی د) تروریسم

۸. وقایع غیر قابل کنترل تلقی می‌شوند که اغلب

قابل پیش‌بینی و پیشگیری اند تعریف کدام

بحران است؟

الف) طبیعی ب) مصنوعی

ج) تکنولوژی د) تروریسم

۱. کدام عبارت درباره بحران نادرست است؟

الف) بحران بخش جدایی‌پذیر جوامع است

ب) بحران بخش طبیعی حیات سازمان‌های امروز است

ج) بحران‌ها دیگر ویژگی غیرعادی کمیاب اتفاقی برای جامعه تلقی نمی‌شوند

د) مدیریت بحران در گذر زمان به‌طور دینامیکی عمل می‌کند

۲. کدام یک از گزینه‌های زیر تعریف بحران می‌باشد؟

الف) تغییر ناگهانی

ب) تغییر کمتر از حالت عادی

ج) تغییری همراه با غافلگیری تهدیدآمیز

د) الف و ج

۳. کدام یک از گزینه‌های زیر جزء سه فاز مدیریت

بحران نیست؟

الف) سازوکار قبل از بحران

ب) شناخت بحران و گردآوری اطلاعات واقع‌بین

ج) سازمان ویژه مقابله با بحران پس از وقوع

د) عادی‌سازی

۴. کدام یک از گزینه‌های زیر درباره بلایا (فاجعه)

صحیح نمی‌باشد؟

الف) اتفاقات ناگهانی و مصیبت باری که الگویی افراد جامعه را مختل کرده است

ب) را به خطر می‌اندازد و صدمات متعددی به بار می‌آورد

ج) طبیعی هستند

د) واقعه‌ای که تعداد قربانیان آن بیشتر از توان پذیرش و قدرت ارائه خدمات پرسنل منطقه بوده.



پاسخنامه تشریحی سؤالات تألیفی فصل اول: پرستاری در سوانح و حوادث غیر مترقبه

عموماً بر افراد یا گروه‌های کوچک اثر می‌گذارند اما بحران بر تمام جامعه یا بخش اعظم منابع اجتماعی اثر گذارد (اورسانو).



۶. الف ب ج د

برنامه پاسخ فدرال در مقابل با بحران:

- (۱) فاجعه سبب مرگ‌ومیر و خسارت اموال شده
- (۲) وسعت مجروحان و خسارت نشانگر عواملی مانند زمان رخداد، شدت اثر، شرایط آب و هوایی، تراکم جمعیت، ساخت‌وساز و احتمال تحریک رویداد ثانویه مثل آتش‌سوزی
- (۳) تعداد زیاد مجروحان، خسارات زیاد ساختمانی و جامعه نتیجتاً رئیس جمهور اعلام بحران می‌کند.



۷. الف ب ج د

انواع بحران‌ها:

- (۱) بحران طبیعی: اغلب به‌عنوان وقایع غیرقابل کنترل تلقی می‌شوند اگرچه بسیاری از آن‌ها قابل پیش‌بینی و پیشگیری‌اند مثل آتش‌سوزی.

- (۲) بحران تکنولوژی: بحران را ساخته دست بشر تعریف می‌کنند مانند: انفجارات، آدم‌ربایی، جنگ. این دسته خیلی نامتجانس است. در رابطه با تداخل بلایای طبیعی با ساخته دست بشر به جمله بولین دقت کنیم: اگر مردم خانه‌هایشان را در مسیر سیلاب نسازند، سیلاب فقط سیلاب خواهد بود و نه یک فاجعه بحران یک تکنولوژی ممکن است حاصل غفلت انسانی، جایز الخطا بودن او و یا تعدد در کار باشند.

(۳) تروریسم



۸. الف ب ج د

به سوال ۷ رجوع کنید.



۹. الف ب ج د

مشخصه آشکار بحران طبیعی اثر واضح فیزیکی آن می‌باشد.



۱۰. الف ب ج د

باوم می‌گوید چهار مشخصه که بحران تکنولوژی را از طبیعی جدا می‌کند شامل: طول اثر، غیرقابل انتظار بودن، دریافت کنترل و فقدان حد آستانه پایین قابل شناسایی.



۱. الف ب ج د

بحران به‌صورت بخش جدایی‌ناپذیر و طبیعی حیات سازمان‌ها و جوامع امروز درآمده است امروزه بحران‌ها دیگر ویژگی غیرعادی کمیاب و اتفاقی برای جامعه جهانی تلقی نمی‌شوند بلکه در تار و پود جوامع مدرن رخنه کرده‌اند.



۲. الف ب ج د

بحران تغییری ناگهانی شدیدتر از حالت عادی و همراه با غافلگیری تهدیدآمیز است که در سطح گسترده‌ای از جامعه، نیاز به بسیج همگانی نیروهای امدادی (خدماتی، نظامی، سیاسی، فرهنگی، مذهبی، فرهنگی و تکنولوژی) است



۳. الف ب ج د

سه فاز مدیریت بحران:

- (۱) سازوکار قبل از بحران
- (۲) سازمان ویژه مقابله با بحران پس از وقوع
- (۳) فرآیند عادی‌سازی



۴. الف ب ج د

بلایا (فاجعه): اتفاقات ناگهانی و مصیبت باری که الگوی زندگی افراد جامعه را مختل کرده و جان انسان‌ها را به خطر می‌اندازد و صدمات متعددی به بار می‌آورند یا طبیعی یا ساخته دست بشر هستند. پارکر: فاجعه یک واقعه است که تعداد قربانیان آن بیشتر از توان پذیرش و قدرت ارائه خدمات بالینی پرسنل و تجهیزات موجود در مرکز درمانی منطقه‌ای بوده و منابع و پرسنل بالینی و درمانی قادر به پوشش آن در یک زمان نیستند.



۵. الف ب ج د

انجمن روان‌پزشکان آمریکا: فاجعه را یک رویداد آسیب‌زا و تنش آور از لحاظ روانی تعریف می‌کند که خارج از حیطه تجارب انسانی است. رویداد آسیب‌زا با مرگ واقعی یا تهدید به مرگ، آسیب‌های جدی فیزیکی برای فرد یا دیگران، ترس شدید، وحشت و ناامیدی همراه است. درحالی‌که یک رویداد آسیب‌زا ممکن است بر روی یک فرد به‌تنهایی اثر گذارد. رویدادهای آسیب‌زا

مدیریت بحران

سؤالات تألیفی

- ۱- تعریف بلایا از دیدگاه اعتقادی شامل کدام یک از گزینه‌های زیر است؟
 - الف) موقعیت جغرافیایی
 - ب) شرایط اقلیمی وضعیت زمین‌شناختی
 - ج) رخدادهای طبیعی و انسانی
 - د) جزئی از عالم خلقت و آزمایش الهی
- ۲- ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی از چه نوع کشورهایی است؟
 - الف) بحران‌ها زلزله و طوفان
 - ب) خشک‌سالی
 - ج) بحران‌های تکنولوژی
 - د) کشورهای بلاخیز
- ۳- بحران چیست؟
 - الف) نتیجه اعمال و کفر گناه آدمیان
 - ب) حادثه‌ای که در اثر رخ داده‌ها
 - ج) در اثر عملکردهای طبیعی و انسانی به طرز ناگهانی به وجود آید
 - د) جزئی از آزمایش الهی
- ۴- مدیریت بحران چیست؟
 - الف) ابزارهای موجود برای پیشگیری
 - ب) آمادگی‌های لازم
 - ج) مشاهده و تجزیه و تحلیل
 - د) برنامه‌ریزی و اقدامات مقام‌های دولتی و دستگاه اجرایی دولتی
- ۵- مدیریت خطرپذیری (ریسک) چیست؟
 - الف) مدیریت کردن بحران به صورت یکپارچه
 - ب) هزینه کاهش مخاطرات
 - ج) فرآیندی که سطح عمل یا خطر مشخص را در جامعه شناسایی کند
 - د) آمادگی‌های لازم
- ۶- کامل‌ترین گزینه در مورد انواع حوادث کدام است؟
 - الف) بحران‌های تکنولوژی و نظامی
 - ب) بلاهای طبیعی و خانمان‌سوز غیرطبیعی
 - ج) بلاهای طبیعی بحران تکنولوژی و سیاسی
 - د) بحران‌های سهل‌انگاری
- ۷- انواع بلایای طبیعی کدام‌اند؟
 - الف) طوفان زمستانی و حاره‌ای
 - ب) گردباد و چاله‌های گسلی
 - ج) سقوط و واژگونی و سیلاب ناگهانی
 - د) لغزش زمین و برف سنگین
- ۸- گردباد از چه نوع طوفانی نشأت می‌گیرد؟
 - الف) طوفان تندری
 - ب) طوفان حاره‌ای
 - ج) طوفان زمستانی
 - د) طوفان موسمی
- ۹- طوفان تندری همراه با چه چیزی است؟
 - الف) ابری قیفی شکل و چرخان
 - ب) همراه رعدوبرق
 - ج) قطرات باران تبخیر شده
 - د) سیلاب ناگهانی
- ۱۰- کدامیک از گزینه‌های زیر تعریف دقیق‌تری از سیل می‌دهد؟
 - الف) سر زیر شدن آب به زمین‌هایی که در حالت عادی خشک ولی در حالت بارندگی حجم زیادی آب جاری می‌شود.
 - ب) باران شدید و بسته شدن خیابان‌ها
 - ج) بارش شدید باران در زمین‌های کشاورزی
 - د) بارش شدید باران به همراه گل و لای با سرعت زیاد

پاسخنامه تشریحی سؤالات تألیفی فصل چهارم: مدیریت بحران

۱. الف ب ج د
از دیدگاه اعتقادی بلایا جزئی از عالم خلقت آزمایش الهی جهت بیداری و گاه نتیجه اعمال و کیفر گناهان آدمیان است.
۲. الف ب ج د
ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی شرایط اقلیمی و زمین‌شناختی از کشورهای بلاخیز است.
۳. الف ب ج د
بحران حادثه‌ای است که در اثر رخدادها و عملکردهای طبیعی و انسانی به طرز ناگهانی به وجود می‌آید.
۴. الف ب ج د
مدیریت بحران فرآیند برنامه‌ریزی و اقدامات مقامات دولتی و دستگاه‌های اجرایی و دولتی، شهرداری و عمومی است که با مشاهده، تجزیه و تحلیل بحران‌ها، به صورت یکپارچه، جامع و هماهنگ با استفاده از ابزارهای موجود تلاش می‌کند از بحران‌ها پیشگیری و یا آثار آن‌ها را کاهش، آمادگی لازم، مقابله، امدادسانی سریع و بهبود اوضاع تا رسیدن به وضعیت عادی و بازسازی تلاش کند.
۵. الف ب ج د
مدیریت خطرپذیری (ریسک) فرآیندی که سطح عمل یا خطر مشخص را در جامعه شناسایی و این اطلاعات را جهت تصمیم‌گیری برای کاهش اثرات مخاطرات و مقابله آن‌ها به کار می‌برد. این فرآیند با توجه به منافع و هزینه‌های کاهش مخاطرات انجام می‌شود.
۶. الف ب ج د
انواع حوادث شامل موارد زیر است
(۱) بلایای طبیعی
(۲) بحران‌های تکنولوژی
(۳) بحران‌های سیاسی
۷. الف ب ج د
انواع بلایای طبیعی شامل موارد زیر است:
• زمین‌لرزه
• زمین لغزش
• آتش‌فشان
• طوفان
• سیل
• آتش‌سوزی
• خشک‌سالی
۸. الف ب ج د
گردباد شدیدترین نوع طوفان که از طوفان‌های تندری نشأت می‌گیرد و به صورت ابری قیفی شکل و چرخان از طوفان تندری به سمت زمین گسترش می‌یابد که سرعت باد آن ۵۰۰ کیلومتر بر ساعت می‌باشد.
۹. الف ب ج د
طوفان تندری همراه با رعدوبرق است.
۱۰. الف ب ج د
سیل به معنای سر زیر شدن آب به زمین‌هایی که در حالت عادی خشک ولی در حالت بارندگی حجم زیادی آب جاری می‌شود.
۱۱. الف ب ج د
آتش‌سوزی وسیع از انفجارات صنعتی و زمین‌لرزه به وجود می‌آید.
۱۲. الف ب ج د
وظایف مدیران بحران شامل موارد زیر است:
• برنامه‌ریزی برای پیشگیری و کاهش اثرات حادثه و آمادگی
• جلب مشارکت مردمی در پیشگیری، کاهش اثرات حادثه و مقابله
• سازمان‌دهی و ایجاد ساختارهای سازمانی
• به کارگیری نیروی انسانی از سطح عملیاتی تا سطح فرماندهی
• رهبری
• نظارت و کنترل
۱۳. الف ب ج د
مراحل مدیریت بحران شامل موارد زیر است:
پیشگیری، آمادگی، مقابله و بازسازی
۱۴. الف ب ج د
آمادگی: اقدامات برای افزایش توان عملیاتی و ایجاد تسهیلات برای واکنش مؤثر در برابر حوادث احتمالی.
۱۵. الف ب ج د
شرایط موفقیت در مدیریت بحران: دارای مدیریت غیرمتمرکز، ساختار سازمانی ساده و تعداد محدودی کارمند ستادی داشته باشد.

دفرنس‌ها

1. Disaster medicine. Edited by Koenig and Schultz. Cambridge Pub. The latest edition
2. Introduction to International Disaster Management- Damon P. Coppola-Third Edition
3. Doocy S, Daniels A, Packer C, Dick A, Kirsch TD. The human impact of earthquakes: a historical review of events 1980-2009 and systematic Literatur. Plos Currents. 2013;16(5).
4. Mistovich JJ, Hafen B. Prehospital emergency care: Pearson education. 15 ed. New Jersey: Prentice Hall:2013
5. Rimastad R, Braut GS. Literature review on medical incident command. Prehospital and Disaster Medicine. 2015;30(02):205-15
6. Coittone. DISASTER MEDICINE. Third Edition 2006
7. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030
8. Robert L. Rogers. Practical Teaching in Emergency Medicine. Second Edition. 2012
9. World Disaster Report. Focus on local actors, the key to humanitarian effectiveness. 2015
10. Koenig and Schultz. Disaster Medicine. Cambridge, 2010
11. Clifford E. Oliver. Catastrophic Disaster Planning and Response. CRC Press, 2011
۱۲. کریمی، سعید؛ جوادی، مرضیه؛ جعفرزاده، فاطمه؛ بار اقتصادی و هزینه‌های سلامت ناشی از بیماری‌های مزمن در ایران و جهان. مدیریت اطلاعات سلامت. ۱۳۹۰، شماره ۲، ۹۹۵-۰۹۸۴
۱۳. ایزدی، زهره؛ نتظاری، مژگان؛ زمین‌لغزش‌های ایران: معرفی، عوامل و مدیریت. رشد جغرافیا. ۱۳۹۲، دوره ۲۷.
۱۴. قنوتی، عزت‌الله؛ کریمی، جبار؛ پهنه‌بندی خطر بهمن در جاده هراز براساس ویژگی‌های ژئو مورفولوژیکی. نشریه علوم جغرافیایی. ۱۳۸۷، دوره ۱۲.
۱۵. اردلان، علی؛ خانکه، حمیدرضا؛ درسنامه سلامت در حوادث و بلایا. ۱۳۹۵.
۱۶. گزارش جهانی سلامت ۱۳۸۳، ۲۰۰۰.
۱۷. استانداردهای اعتباربخشی ملی بیمارستان‌های ایران. ویرایش سوم، ۱۳۹۵.
۱۸. برنامه مدیریت عملیات پاسخ به حوادث و بلایا در ستاد معاونت بهداشت وزارت. ۱۳۸۳.
۱۹. بسته‌های تحول و نوآوری آموزش علوم پزشکی مبتنی بر برنامه آموزش عالی حوزه سلامت.
۲۰. دستورالعمل برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع در مناطق شهری. نسخه ۲، ۱۳۹۰.